

Greenpeace Česká republika, z.s.
IČO 170 49 059
Prvního pluku 143/12
186 00 Praha 8 – Karlín
ID datové schránky: 7a6nyet

Česká inspekce životního prostředí
Oblastní inspektorát ČIŽP Ústí nad Labem
Výstupní 508/9
400 07 Ústí nad Labem
ID datové schránky: c6vdzus

V Praze dne 24. 3. 2021

Věc: Podnět k zakázání nedovolené činnosti postupem podle § 66 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a k zahájení řízení o přestupku v souvislosti s intenzivní těžbou v evropsky významné lokalitě Východní Krušnohoří (CZ0424127)

Vážení,

dáváme tímto podnět České inspekci životního prostředí, aby prošetřila lesnické zásahy v území, které je součástí evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) Východní Krušnohoří (CZ0424127) a nachází se konkrétně mezi silnicí z Horního Jiřetína na Mikulovice a NPR Jezerka, a aby v souvislosti s tím zejména zahájila řízení podle § 66 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“), a také příslušná přestupková řízení. Dle našich poznatků na území probíhají lesnické zásahy, které jej významně ničí, narušují silně předměty ochrany, resp. poškozují biotopy zvláště chráněných druhů (zejména živočichů) a mohou vést až k naprosté degradaci území.

V podstatě na celém tomto území došlo a dochází k masivnímu kácení. Tyto těžby jsou umísťovány přímo v předmětech ochrany EVL – typech evropských stanovišť acidofilních bučin (*Luzulo-Fagetum*) a květnatých bučin (*Aspetulo-Fagetum*), resp. stanovištích evropsky významného druhu kovařika fialového. Kácení je opravdu z velké míry holosečné. Vznikají při něm rozsáhlé holiny, které jsou na mnoha místech v následujících letech dále rozšiřovány.

Zmíněnou těžbou došlo a dochází také k zásahům do biotopu zvláště chráněných druhů živočichů (zejména pokud jde o ptáky vázané na starší porosty s přítomností dutin ve starých stromech).

Těžba přináší degradaci těchto míst. Podstatně se zde mění mikroklima, odhalují se semenáčky pro okus zvěře, narušuje se půdního pokryv, na holinách dochází v důsledku náhlé změny stanovištních podmínek k degradaci půdy. Změna mikroklimatu se výrazně projevuje na okrajích holin, kde je patrné prosychání a odumírání dalších stromů i mimo přímo vykácené holiny.

Na holinách jsou dále vysazovány nepůvodní dřeviny, především smrk, což nejen mění druhovou skladbu dřevin na lokalitě, ale také to může mít další následky, jako je okyselení půdy a celkovou změnu stanoviště, které původně tvořily bučiny a dubobučiny.

Mnoho těchto nevhodných zásahů se děje evidentně postupně již v průběhu několika let, v posledních měsících ovšem s větší intenzitou. Kromě přímých následků těžby se velmi obáváme

nepřímých následků, jako je oslabování populací zasažených druhů, ubývání živin v půdě v důsledku odvážení dřeva, mizení specifických vazeb v rámci ekosystému a specifických mikrostanovišť.

Popisy holin, jejich vývoje, aktuálního stavu a zásahů jsou v příloze tohoto podnětu - soubor pdf s názvem „Popis holin“. Jsou zde i fotografie včetně leteckých snímků dokládající stav a vývoj holin.

Zásahy vlastníka, kterým je společnost I. H. Farm, s. r. o., se sídlem Opletalova 1323/15, 110 00 Praha 1 – Nové Město a které by se měly nacházet v Lesním hospodářském celku Horní Jiřetín, tak podle nás vedou k postupné naprosté degradaci dotčeného území. Současně máme za to, že jde o činnost, která částečně již proběhla a stále ještě probíhá protiprávně.

Rozpor s § 50 ZOPK

Podle § 50 ZOPK jsou mimo jiné chráněni zvláště chránění živočichové ve všech svých vývojových stádiích a jsou chráněny i jejich biotopy. Zákon rovněž zakazuje zasahovat do jejich přirozeného vývoje a poškozovat jimi užívaná sídla.

V daných porostech, které buď byly nebo jsou ohroženy těžbou, se mimo jiné nacházejí mj. biotopy kriticky ohroženého sokola stěhovavého, silně ohroženého holuba doupňáka a lejska malého, či ohroženého jestřába lesního a strakapouda prostředního.

Jde často o druhy, pro které je zásadní existence lesních porostů, v nichž se vyskytují i starší stromy, pokud možno větších dimenzí, které pro ně mohou být důležité např. kvůli dutinám vhodným ke hnízdění či kvůli potravní nabídce v podobě hmyzu vázaného na starší stromy či mrtvé dřevo.

Vykácení lesních porostů tak zásadně mění strukturu ekosystému a zejména negativně ovlivňuje i biotopy těchto druhů např. úbytkem hnízdních příležitostí, vhodné potravní nabídky či celkovou změnou prostředí.

Nemáme přitom informaci, že by byla k podobným zásahům vydána výjimka dle § 56 ZOPK.

Vzhledem k tomu, že jde nezřídka např. o druhy silně ohrožené, nemůže se uplatnit ani postup dle § 50 odst. 3 ZOPK a tyto rozsáhlé zásahy nelze považovat za dovoleně uskutečňované v rámci „běžného obhospodařování nemovitosti“ ve smyslu daného ustanovení. Nadto nám není ani známo, že by ve vztahu k ohroženým druhům byl vydán souhlas ve smyslu § 50 odst. 3 ZOPK.

Rozpor s § 45c odst. 2 ZOPK

Na předmětném území se nachází část EVL Východní Krušnohoří bez vyhlášení zvláště chráněného území či bez sjednané smluvní ochrany. Platí pro ni proto bazální ochrana ve smyslu § 45c odst. 2 ZOPK. Podle tohoto ustanovení jsou evropsky významné lokality chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany a aby nebyla narušena jejich celistvost. Současně platí, že k zásahům, které by mohly vést k takovým nežádoucím důsledkům, si musí ten, kdo tyto zásahy zamýšlí, předem opatřit souhlas orgánu ochrany přírody.

Činnost, která v tomto území proběhla a u které navíc i hrozí její pokračování, je dle našeho názoru v rozporu s § 45c odst. 2 ZOPK. Těžebními zásahy došlo k poškození evropských stanovišť - acidofilních a květnatých bučin - na rozsáhlých plochách. Tento zásah je o to závažnější, že se v rámci obnovy využívají dřeviny (zejména smrk), které oproti původnímu stavu značně proměňují druhové složení dřevin v porostu. Ve výsledku tak jde o významný úbytek zastoupení tohoto typu evropského stanoviště v dané EVL.

Podobně negativně je nutné tyto zásahy vnímat i ve vztahu k biotopovým nárokům saproxylického druhu hmyzu, jako je např. evropsky významný kovařika fialový, který je předmětem ochrany EVL Východní Krušnohoří.

Současně nemáme informaci o tom, že by byl souhlas ve smyslu § 45c odst. 2 ZOPK vydán. Podotýkáme, že jde o „souhlas“, nikoliv o „závazné stanovisko“. Tedy v případě schválení lesního hospodářského plánu na podkladě závazného stanoviska orgánu ochrany přírody ke schválení lesního hospodářského plánu se neuplatní § 4 odst. 3 věta druhá ZOPK.

Podnět

Jelikož výše popsaná činnosti probíhá zřejmě v rozporu s právními předpisy na ochranu přírody a krajiny, dáváme tímto podnět, aby byla zejména podle § 66 ZOPK zakázána, popř. alespoň podstatně omezena. Dále dáváme podnět k tomu, aby vzhledem k chybějícím výjimkám podle § 56 ZOPK a poškozování evropsky významné lokality byla zahájena příslušná přestupková řízení (zejm. dle § 88 odst. 1 písm. e) či § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK).

Upozorňujeme také na usychání nepokácených stromů v obnažených porostních stěnách navazujících na vytvořené holiny. Zřejmě se jedná o důsledek těžby, kdy došlo k radikální změně mikroklimatu a vláh na stanovišti a náhlému oslunění těchto dřevin. Máme proto za to, že dochází k vytváření podmínek pro nepříznivé působení abiotických činitelů na lesní porosty. Dáváme proto podnět, aby Česká inspekce životního prostředí využila i možnosti, které jí dává zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, a postupem podle § 3 tohoto zákona uložila opatření k nápravě a případně zahájila také přestupkové řízení zejména podle § 4 odst. 1 písm. c) tohoto zákona.

Závěrem si dovoluujeme požádat, abychom byli informováni o tom, jak bylo s těmito podněty naloženo a jaká byla na jejich základě přijata opatření.

V případě potřeby jakékoliv součinnosti např. v podobě poskytnutí dalších relevantních podkladů, jsme připraveni ji na vyžádání poskytnout.

Za vyřízení podnětu předem děkujeme

Greenpeace Česká republika, z.s.
zastoupené
Zahide Senterzi, ředitelkou